

(SZEVEDI KATOLIKUS TUDÓSITÓ)

Előfizetési ár:

Egy évre 2 P, vidékre 2-40 P.

Megjelenik minden hónap közepén

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szeged, Dugonics-tér 12 (Kat. Ház)

Patrona - Regina.

Az 1938-iki év az eucharisztikus viá kongresszus miatt lett nevezetessé hazánk történelmében, de külön magyar vonatkozásban Szent István halálának kilencedik századfordulója miatt is. Ez utóbbi mozzanat okot ad arra, hogy Szent István, első királyunk személyét, alkotásait, eszméit templomban, szószéken, katedrán, irodalomban, ünnepélyen és magában a közéletben ne csak méltassuk és ünnepeljük, hanem mindezekre úgy tekintünk fel, hogy abból országunk, nemzetünk lelki, társadalmi és nemzeti megújódása is származzék.

Szent István tettei közt nem utolsó, sőt első helyen áll az az aktus, mellyel királyi szuverén elhatározással személyét, koronáját, országát és népét a Nagyszűznek ünnepélyesen felajánlotta. Ennek a királyi aktusnak jelentését és jelentőségét talán nem fogják fel mindnyájan egész nagyságában. A Patrona Hungariae októberi ünnepe ad nekünk alkalmat arra, hogy ezzel a ténnyel kissé behatóbban foglalkozzunk.

Szent István az ország felajánlásával nem pusztán áhítatót és tiszteletét akarta kifejezni a Bol-

dogságos Szűz iránt. Felajánlása nem volt csupán privát jellegű.

Tudnunk kell, hogy az akkori hűbérrendszerben a kisebb osztályok és fejedelmek mindig hűbérurat, patrónust kerestek, aki őket megvédi, akinek viszont ők országukat alárendelik és akivel szemben függő viszonyba kerülnek.

Szent István nem akarta országát ilyen fejedelemnek alárendelni, viszont érezte, hogy népe gyenge, országa kicsi, s ezért egyrészt nem akarván eltérni az akkori kor szokásától, de másrészt nem is akarván koronáját függő viszonyba hozni más fejedelem hatalmától, elhatározta, hogy patrónust, patrionát választ, de ez nem lesz más, mint az ég és föld királynéja, maga a Boldogságos Szűz Mária. Ezzel legjobban juttatja kifejezésre, úgy gondolta, hogy országa függetlenségét mindenképp meg akarja óvni, de egyúttal hatalmas Védőasszony oltalmára is bízta, aki

azt minden ellenséggel szemben meg tudja védeni. Szent István felajánlásának tehát nemcsak áhítatos jellege, hanem közjogi jelentősége is van.

És a Patrona ezér éven át megvédte országát.

Csávossy Elemér S. J.

Nemzetközi karitászkiallítás Budapesten

1938 május 24-től augusztus 31-ig

Már évekkel ezelőtt az egész világot megjárt Krisztus Király film egyik hatásos jelenete Krisztus a nyomorultak között. Ezt látni kell, hogy megértjük, mennyire szereti Krisztus a sors mostoháit. Így rendezhette meg az Élet is a képet, mikor kijött Simon házából és maga körül találta Kafarnaum összes nyomorgóit. A kíséret is így festhetett, amikor Jerikó felé haladva oly tömeggé nőtte ki magát körülötte, hogy közelébe már senki sem férközhetett.

Ha az Egyház a titokzatosan továbbélő Krisztus, úgy mily viziót sejtethet annak kétezer éves története, melynek grandiózus keretében a századok összes számkivetettjei, az Élet hajótöröttjei, fogadtékosai, rongyosai, bénái, sorsüldözött egzisztenciái testükben összetörve, szellemükben megroppanva, bomlott lélekkel mind-mind kinyitottan a misztikus Krisztus köré sereglenek, hogy érezzék a szeretet testet-lelket simogató sugárzását.

Nem akárki, elhivatott tehetség kell e témához, kinek lelke, mint a legérzékenyebb lemez, melyen fenséges témakörének — a krisztusi karitás történetének — legparányibb megvilanása is fixirozódni képes a két ezer esztendő perspektívás attitűdjében. De Vignytől ered a kérdés meg a válasz: mi a nagy élet? Egy nagy ifjúkori gondolat, melyet az ember érett korában megvalósít. A két hét előtt kapuit bezárt nemzetközi karitászkiallítás is a főtervező Molnár Frigyes, (a Katolikus Akció karitászközpontjának főtitkára) még ifjúkori nagy gondolatának sikerült realizálódása. Vele nőtt, öregedett, már ifjúkorában a szociális eszme lelkesítette, ezt olvasta, tanulmányozta, erről gyűjtögetett, jegyzetelt, ezért még más nemes célokról is lemondott s amikor az eszme a férfikor termelő éveiben karitatív tevékenységgé kristályosodott, pappá szenteltet-magát csak azért, hogy munkába szólíthassa altruista egyéniségének összes energiáit és megírta tanulságos könyvében a történetét a krisztusi karitásznak, mely annyi könnyet letörölt és fakasztott mosolyt a nyomortól vonagló páriák szederjés ajakán. (A szociális Egyház az emberért. Korda 1935). Három év után pedig, mintegy értékes ajándék gyanánt az eucharisztikus kongresszusra, a gróf Károlyi palota 20 gyönyörű termében nagy mecénások pártfogásával megszervezi a nemzetközi Karitászkiallítást és elmés invencióval — a festészet, plasztika, grafikonok, fényhatások, fotografiák, albumok, statisztikák művészi kombinációiban vizuális hatásokra is feldolgozta a könyvének soha elegendő nem szívlelhető adatait. Maradjon csak nyílt kérdés, mikor végzett Molnár Frigyes kitünőbb munkát: amikor a Karitászkiallítás történetét könyv alakban sűrítette, vagy amikor legjobb művészeinket foglalkoztatva (Istókovits, Márton, Muhits, Szűcs, Pál Gy., László F., Benczúr, Túry, Liezenmayer, Hoffmann, Kunwald) azt elmésen illusztrálta a Nemzetközi Kiallításban.

Magasztos mindkét munkának a vezérgondolata: szakadatlan küzdelem a létért, de a legnemesebb értelemben — krisztusi szellemben — melyet az emberiség legjobbjai folytatnak az Emberért. Megindította nem a „Sacro Egoizmo“, folytatja nem az embermilliókat lehengerlő szabadverseny, hanem az átokverte egzisztenciákat magához édesgető Krisztus és annak szeplőtelen Jegyese, a római katolikus Egyház, melynek létjoga és céloka, hogy letéleményese legyen nemcsak a messiási hatalomnak, de a szenvedőket megváltó szociális szeretetnek is és azt diadalra segítve még nagyobb mértékben nevelje meg az emberiséget, mint a szociális igazság.

Fenségesebb téma, író és rendező számára nem létezhet, mint szemléltetni hogy halad Krisztus a századok országútján „bene faciendó“ és ismétli meg fáradhatatlanul messiási tetteit. Újból hangozik a szociális szeretet örömhíre, élednek a megtört szívek, csillan a remény a fásult szemekben, csak a szín változik: Palesztina helyszínrajza helyébe kerül az öt világrész s Izrael egy emberöltőjének márényi szenvedői felváltják minden idők népe gyötördő áldozatait. A karitászkiallítás cselekedetei ugyanazok, mint Krisztus korában, de a méretek megváltoztak, grandiózus arányokra hatványozódtak. Krisztus hirdette a szociális szeretetet, annak fenségese elveit minden idők lelkiismeretébe gravírozta, de a körülmények miatt inkább csak az egyéni karitást gyakorolhatta. Az Egyháznak jutott az a fenséges missió, hogy a szociális karitást a társadalom szenvedő tömegeire szétsugározva ne csak tanítsa, de intézményesen gyakorolja is minden időkben.

Megvalósítja a legmagasztosabb szociálpolitikát, melyet az állam idővel jól-rosszul tőle eltanult és több kevesebb sikerrel megvalósítani törekszik.

És a méretek valóban emberfölöttiek. A betegek megszámlálhatatlan tömegeit már a negyedik századtól kezdve kórházakba tömöríti és melléjük állítja a betegápoló egyesületet, fogadalmas rendek legváltozatosabb csoportjait mindkét nemből a századok folyamán. Szent örömmel édesgeti magához a pestises betegeket, a leprásokat, a menthetetleneket, kiknek gondozásától az emberek visszariadnak. (A turini Cottolengotelep négy ezer betege, San Marco Budán stb.)

Lelenc házak, árvaházak, menhelyek emelkednek, az utca gyermekei, lányai, senki-fia számára s a szerzetesek ezrei mindkét nemből vállalkoznak ezek nevelésére. Egy páli szent Vincze, egy Don Bosco, egy Lo Pa Hong alapításai mennyi szociális szeretetet árasztottak immár és fognak még széjjel árasztani és lettek más hasonló alapítások inspirálói. Sőt még a venereás betegek, bukott nők, börtönlakók, akasztófa- virágok gondozására is mennyi

hősiességgel vállalkozik az Egyház és legszebb lelkü gyermekeit meneszti hozzájuk.

Mindez a historikus adatok képzeletet meglepő statisztikai felsorakoztatásában válik bebizonyított tétellé a szemlélő előtt s azért remek apologiája e gyönyörű kiállítás az Egyháznak és kioktat, mennyi népjóléti intézmény eredetére bukkanunk rá az Egyház századok előtti alkotásaiban, melyekből többet az üzleti szellem már kivetkőztetett krisztusi elgondolásából. Szállodák, szanatóriumok, zálogházak, hid-utépítések, temetkezési vállalkozások, szegényeket fürdető intézmények stb. mind az Egyház szociális aktivitásának kivirágzásai.

Térdenállva illet volna végigszemléltetni e kiállítás teremtőit mindazokkal, akik az egyházi vagyont vadolni éretlenek s a holt tőkéről historikus tudást megcáfoló hangokat hallatni meggondolatlanul mérészek. Képes lett volna-e azon Egyház hiveit a szociális karitás oly intézményes áldozataira megnevelni és bennük a névtelen hősök ezreinek szellemét megőrizve felfokozni, mely Egyház a kezei közt levő anyagi javakkal önzően visszaél és altruista célok helyett csupán egoisztikus vágyak kitevésztésében gyönyörködni nem áttal? E kiállítás bizonyítja: logikai, lélektani képtelenség. De az ősegyház püspökeiről felhozott tömérdek adat hathatós buzdítás is lehet Főpásztorainknak, hogy azt a sok jót, mit a Karitás érdekében még mindig tarkargatva gyakorolnak, feljegyeztetni, evidenciában tartani el ne mulasszák buzdításul az utókornak és a hálátlan jelennek is, mint azt feljegyezték a kortársak egy szent Cyprián, szent Vazul, szent Ambrosius, szent Ágoston püspökről, aranyszájú szent János pátriárkáról és Nagy szent Gergely pápáról.

Fenséges életfilozófiára is megtanít a historikus tények ügyes beállítására, mert eszünkbe juttatja Krisztus mondását: szegények mindig lesznek köztetek. Azaz soha nem szűnik e világon a nyomor meg a szenvedés. Miért? Megértjük e kiállításból. Nagy tényező a pauperizmus a Gondviselés világökonomiájában. Nagy erkölcsi értékek kitermelője. Ahol árnyék van, ott fénynek is kell ragyognia. Árnyék a pauperizmus, fény a szociális szeretet, ennek hősei intézményei. Ha nincs nyomor, megvalósíthatta volna-e egy páli szent Vincze, egy Don Bosco szent János, egy Cottolego, Adolf Kolping, Ozanam, Johanna Jugan, Rosa Pelletier, csodálatos intézményeit? Ragyognak e előttünk de Ponce bencés, 1 Epée abbé, avagy árpádházi szent Erzsébet fenséges példája, létrejöhett volna-e a Caritasverband bámulatos szervezete Frieburgban, az Egri Norma hazánkban, a szent Erzsébet Karitás Központ Budapesten stb., mely intézmények semmivel sem állnak mögötte a közép-kor Misericordia egyesületei, Bruderschaftjai, vezeklő szellem diktálta Seelgeraet, Seelbad és a Fuggerek alapításainak és alkotásaikban bámulatosabbak, mint Róma, Milánó Köln, Ulm, Reims, Sevilla, Barcelona dómjai, mert az erkölcsi eszmét nem csupán kifejezik, de hősiességgel áldozatok közt kitartóan kopirozva realizálják is.

A 20 terem adatait tanulmányozva megértjük: amiért adta a Teremtő az ösztönös erőket, azért hagyta köztünk a pauperizmust. Mennyi lendítő erő van az ösztönökben! Űz, hajt, kerget a terhes munkára, az éhség, a harapnivaló gondja, nélküle tunya tétlenségre lustulva kipuhtulna az egyén. A

hitvesi vonzalom ösztönös örömei nélkül pedig kivesszne a fajtánk, így a szegénység hatóerői nélkül nem virul az áldozatos szeretet, elpusztul az altruizmus, mindent egyeduralma alá kerget a despota önzés, tarthatatlanná válik a társadalmi rend, mert az elv benne a predominans: homo homini lupus, ezért helytálló e kiállítás adataiból a paradox következtetés: a szegénység a társadalmi rend egyik legerősebb pillére, rajta emelkedik a szociális karitász csodálatos intézményeivel.

Ily igazságokat historikus perspektívában beállítva, kidomborítani csakis a téma hosszsmetszetének harmonikus egységbe kapcsolt módszeres feldolgozásával lehetséges. Ez pedig nemközönséges feladat. Ezt kiérzi a szemlélő is, hogy a rendezők nem győznek mindent a kétezer éves karitász szédítő historikumából, pedig kiválóan tudományos módszerre törekednek, nagy szakirodalmat tanulmányoztak át és nyújtják ernyedetlen munkásságuk eminens értékeit. Azért készséggel kimentjük a hiányokat, bár szerettük volna még szemlélni a magyar karitásznál a tétéleket, melyek ily kiállítás figyelmére nem méltatlanok. Például ami tanuló ifjuságunk érdekében történik közép- és felsőfoku iskolákon, a Várkonyi féle menza stb., a Jézus Szive Szövetség, a Sziv gárdák, a Máriakongregációk karitász tevékenysége stb.

De ezen hiányokért talán azok felelősek, akik adataikat ismételt megkeresésre sem győzték beszoolgáltatni, más fontosabbnak vélt munkájuk miatt. Pedig a statisztikai kimutatásnak nagy nevelő ereje van. Ez a közösség lelkiismeret vizsgálata.

Figyelmet érdemel még a kiállítás stílusa: csöndes, szerény, szinte hangtalan, alig használta a reklám figyelmet ébresztő eszközeit, mert a Karitás sem hangoskodik, feltűnést nem keres, félrevonul, rejtekben marad, hisz maga a krisztusi szeretet.

De talán még sem volt ez így egészen jól. Noha a kiállítást igen szép számmal látogatták (belépőjegyem sorszáma 14802) és a vendégkönyvbe a legnagyobb külföldi és hazai előkelőségek jegyezték be nevüket, mégis a több jó érdekében lehetett és kellett volna jobban megszervezni a propagandát. Mintha ez nem lett volna arányban a munkával, mit a kiállítás megszervezésébe befektettek oly páratlan ambícióval.

Mindazok, kik nem látták, lelkileg szegényebbek, mert nem szilárdulhatott bennük élményszerű meggyőződéssé az igazság: Krisztus a szenvedők királya. Krisztus él és uralkodik a „fáradtak és terheltek” szívében, az Egyház által gyakorolt karitászon keresztül az idők végezetéig.

P. ALAKER GYÖRGY S. J.

Gondolatok csak azokban teremnek, akik képesek szeretetre és gyűlöletre.

(Alexis Carrel: Az ismeretlen ember.)

~~~~~

Kongresszusi jelvényét adja oda az Eucharisztikus Kongresszus építendő emléktemploma részére. Gyűjtőhely a Belvárosi plébánia, a Belvárosi Egyházközségi iroda, Korda és a Fogadalmi templomnál lévő kegyszerárus. Ki mit tud, azt ad az épülő templomhoz. Adjunk, hogy jövő pünkösdig tényleg felépülhessen.

~~~~~

Szociális gondolkodás és a gabonapiac

A múlt héten az ujságok meglepéssel hozták, hogy a malmok újból megkezdték a vásárlást, mert a liszt elhelyezési lehetőségek javulnak. Búzakivitelünk jól kezdődött és augusztus hóban több, mint félmillió mázsa búzát vittünk ki külföldre. Ez kétszeresen meghaladja a múlt évi augusztusit.

Élénken tárgyalják a piacon azt a tervet, melyet a földművelésügyi minisztériumban tartott értekezleten vetettek fel. A terv lényege az, hogy az idej jelentékeny búzafeleslegből két-hárommillió métermázsát denaturáltasson a kormány és ezt 17 pengős áron adja vissza a gazdának hízalás céljaira. Ennek a tervnek az az előnye — mondják a piacon, — hogy az állam megszabadulna a kivitel során fizetendő igen jelentékeny térítéstől, mert mindössze három pengőt kellene ráfizetni, de jól járna a gazda, mert a 20 pengőért eladott búzáját denaturálva, még pedig eozinálva, 17 pengőért kapná vissza. Ezzel szemben a tengerit lehetne a külföldi piacokra exportálni s ezért jó árat és nemes valutát lehetne kapni.

Csodálkozni kellene azon, hogy a mai időben a magyar kormány szociális intézkedéseket hirdető, tervező korában, az ország legfontosabb minisztériumában, a tárgyaló zöld asztal mellett föl meri vetni valaki azt a gondolatot, hogy a magyar föld legnemesebb terményét, a magyar földműves nép minden izmának megfeszítése közben kiizzadt verítékével öntözött kenyérmagvat, mert a jó Isten áldása következtében bőségesen termett, a búzát, mert kint nincs már remény keresetre, nemes valutára, denaturáltatni kell,

hogy csak állatok etetésére lehessen használni. De nem csodálkozunk ezen, mert még az ország gazdasági ügyeit intézők úgy hivatalokban, mint üzletekben nagyon nemes valuta értékben gondolkoznak és nem szociálisan. Még mindig azt tartják szem előtt, hogy a gazda kezéből kikerült termést minél több formában meg kell forgatni, mert csak így lesz nemes valuta. Tévedés!

Sárarany valutánál nemesebb az a valuta, ami egyedül tudja biztosítani az ország jelen békéjét és jövő megingathatatlanágát: **minden magyar ember megelégedettsége**. Ha nem ennek a megelégedettségnek megteremtésére irányul a zöld asztalok tanácskozása, hanem csak a nemes valuta fölhalmozására, akkor elvesztettük a játszmát örökre.

Tessék, — ha valóban van búzafölösleg, — mint ahogy van, — azt a közületeknek: városoknak, megyéknek oly olcsó áron átadni, mint amilyen áron a külkereskedelem elnyelte azt, hogy a téli inséges időkre rendelkezésre álljon a raktárakban, mert az idej tél több segélyezést fog követelni, mint a múlt tél s ne akkor kelljen a városoknak, vármegyéknek a jó előre összevásárolt olcsó gabonából örölt lisztet vásárolni, hanem a vármegyék, a városok, a kormány maga öröltesse a lisztet, mert elég lesz az öröltetésből a malmoknak a hasznot megkapni, az árdrágító közvetítő haszna maradjon a városok zsebében, hogy ebből a megmaradt haszonból is lehessen segélyezni.

Tessék tartalékolni a gabonából a visszacsatolandó területek kirabolt magyarjai részére is, nehogy csak a

Isten vagy véletlen?

Mátray Ferenc.

A körúti vendéglő különszobájában szokásos esti összejövetelét tartotta a társaság, melynek tagjai mind úgynevezett értelmiségi emberek voltak. Különbféle foglalkozásúak lévén, mindig változatos beszéd tárgyuk volt, néha azonban a foglalkozástól függetlenül általános emberi érdekű kérdések kerültek szóba.

— Higgyétek el, urak — mondta az ügyvéd, — fölösleges dolog mindig mindent Istenre visszavezetni. Az ilyen eljárással megunatjátok a vallást. Ha én az utcán megbotlom, akkor ehhez igazán semmi köze nincs az Istennek, legföllebb annyit állapítok meg, hogy figyelmetlen voltam.

— No, no — mondta a társaság egyik tanár tagja, — egy ilyen botlásnál van, aki a karját, lábát töri, van, aki belepusztul. Isten akarata nélkül történik ez?

— Hagyjuk ki a számításból az

Istent. Mindennek megvan a maga természetes oka, mire való belekeverni természetfölötti hatalmakat. A kartörésnek vagy a súlyosabb esetnek okát megmondja az orvos anélkül, hogy az Isten neve szóba is kerülne. Az egész eset véletlenül történik, szoktuk rá mondani nagyon helyesen.

— Mindenesetre, van, ami véletlenül történik, van, ahol megérezzük az Isten áldó vagy büntető kezét.

— Én még nem éreztem sem egyiket, sem másikat. Mindennek megtaláltam a természetes okát — mondta határozott hangon tanár barátja szavaira az ügyvéd.

A társaság többi tagjai szótlánul hallgatták az eszmecserét, szokva voltak, hogy egy-egy vitás kérdés tisztázását egyelőre átengedjék kettőnek s azután tegyék meg észrevételeiket.

— Örömmel állapítom meg — mondta nem éppen gúny nélkül a tanár, — hogy okos ember vagy, mert aki a jelenségeknek az okát meg tudja mondani, arra azt mondjuk, hogy okos. De én most is azt

állítom, hogy ezeken az érzékelhető, hogy úgy mondjam, kézzel is megfogható okokon kívül van egy felsőbbrendű, az anyagi okokon felülálló ok, amely vagy helyesebben szólva »Aki« mindennek mozgatója.

— No nézd, — mondta barátja — ha én most két kezemet felemelem...

Nem folytathatta tovább, mert a társaság óriási nevetésbe tört ki. Ugyanis, amint az ügyvéd kezeit fölemelte, kiütötte a szomszédjának italt hozó pincér kezéből a borsos poharat.

Elvörösödött, de volt benne életrevalóság, hogy nem zavartatta magát, hanem folytatta beszédét.

— Tessék megmondani, tudós ellenfelem, mi volt ez? Isten akarata-e vagy véletlen?

— Közönséges ügyetlenség — jegezte meg az öreg táblabíró.

— Rendben van, az is, — nyugodott bele az ügyvéd, — de ha én most azt mondanám, hogy azért történt így, mert ez volt az Isten akarata, nemde mindenki azt mondaná, hogy ez tettett vallásosság.

— Ilyen semmiségre nyugodtan

visszatérés ünnepnapjaira legyen kalács, hanem a hétköznapi szűkös életre is legyen meg a mindennapi kenyér.

Hagyják meg zöld asztal melletti szakértő urak, különösen a gabonával spekuláló üzér urak a búzát, miként az Ur Isten teremtette az ember, még a szegény ember táplálékának is, a kukoricát pedig az állatokénak. A hizott állatokból is elsősorban a szükségeseket a mi népünk részére tároltassa a magas minisztérium, nehogy a tél folyamán arra hivatkozással, hogy a vissza-csatolás folytán megszorított lakosság élelmezésére nem elég sem a gabona, sem a zsír, s a nagy- és kis-kereskedelem igen ügyes kufárai amint a háborús hírek hallatára toronymagasságra tornázták fel a zsír és egyéb élelem árakat, újra elérhetlenné tegyék a mindennapi megélhetés elemi feltételeit.

Értékálló, nemes valutára törekedjék a kormány, ez a legfőbb kívánság. De **nem a külföldi valuta, még ha arany is, a biztos értékálló. Egyedül értékálló a gyermekei jövőjét, felnevelését a szociális igazságosság alapján szétosztott nemzeti javakban biztosítva látó magyar apák és anyák hazájuk szeretetében és szolgálatában megingathatatlan szíve, a testi és lelki helyes nevelésben fölszolgált és megerősödött ifjúságnak esze, izma és áldozatkész szíve.**

Ha újra leülnek, uraim, a zöld asztalhoz, ezentúl

SZEGEDI ÚJ NEMZEDÉK

a szegedi keresztények politikai napilapja.

A legértelmesebb szegedi ujság.

csak ezen szempontok szem előtt tartásával tárgyalhatnak a magyar föld, a magyar munkás termelvényének hova fordítása felett. Az első az ország dolgozó népének java, azután jöhet csak számításba a külföldi nemes valuta.

Vitéz Máriaföldy Márton.

A számvevőség új főnöke.

A belügyminisztérium október 4. rendeletével *Dékány Sándor* számvevőségi főtanácsost Szeged város számvevőségének főnöki állásával bizta meg.

E bizalom és kinevezés jól esik mindenkinek, mert a kitüntetett lelkiismeretes, önzetlen tisztviselője városunknak, aki a munkában valóságos örömét találja.

Városunk számvevőségének főnöki asztalához újból egy tiszta kezű és tiszta lelkű férfiut állítottak, ki puritán lelkületű elődjének nem méltatlan utóda. Az ilyen vágású emberekre a közéletnek nagy szüksége van, minél súlyosabbra fordul az idők kereke. Adjon Isten belőlük minél többet!

Ezért is imádkozunk, amikor kérjük: Isten áldd meg a magyart!

Dr Figyelő.

Egy nagy művész, egy nagy tudós, egy nagy filozófus ritkán nagy ember. Rendesen közönséges típusú ember, aki egyoldalúan túlfejlődött. A lángelmét hasonlítani lehet egy daganathoz, amely a rendes szervezetten növekszik. Ezek a rosszul kiegyensúlyozott lények gyakran boldogtalanok.

(Alexis Carrel: Az ismeretlen ember.)

rámondhatjuk, hogy véletlen — jegyezte meg tanár barátja, — habár ez sem történt Isten tudta és akaratánálkül.

— Hát akkor igazán sok dolga lehet az Istennek, ha ilyen jelentéktelen esethez is az ő akaratára van szükség, — jegyezte meg gúnyosan az ügyvéd.

A többiek észrevették, hogy a vita rossz mederbe terelődött, az idő is tizenegy felé járt, amikor oszladozni szoktak s azért egymásután felálltak.

Akik egy irányban laktak, összetartottak, az ügyvéd az egyik sugárútra tért magányosan.

Ő még nem tartotta lezártnak a vitát s csöndesen mendégelve, új érveken gondolkozott, amelyekkel barátját majd sarokba szoríthatja.

Egy autó közeledett az úton, észrevehetően bizonytalan irányítással.

— No, ez is bevette a magáét, — gondolta nyugodtan s csak akkor fogta el a halálos rémület, mikor a gépkocsi előtte alig egy méternyire felfutott a gyalogjáróra s belerohant egy cipészület kirakatába.

Sikoltás, csörömpölés, hálós

csönd. Ő pedig gyors léptekkel sietett tova, mert félt a tanúkihallgatástól, a véres emberroncsok látásától.

Ahogy egy kissé lecsillapodott, ismét eszébe jutott a vita tárgya. Ime, most lehetett adott eseten gondolkoznia. Mi volt ez? Véletlen, vagy Isten akaratára? A vezető nyilván ittas volt, vagy rosszul lett. Természetesen nem volt ura többé a kormányoknak. Ebből következett a szerencsétlenség. Milyen természetes ok!

De aztán eszébe jutott, hogy ha ő csak két méterrel előbbre lett volna útjában, az autó őt föltétlenül eltiporta volna. Mi volt ez? Véletlen vagy Isten akaratára? Véletlen is lehetett, de ez esetben talán mégis Isten akaratára volt, hiszen neki otthon felesége és kis fia van. Isten csak nem akarhatta, hogy az ő ötesztendő drága kis fia félárván maradjon?

No, igen, vannak esetek, amikor egyes dolgok véletlennek látszanak, pedig az Isten akarja azokat. Ezt még megengedi, de többet nem.

Ennyit el fog ismerni tanár barátja előtt is.

Megnyugodott, amikor otthonába ért. Itt azonban nyugtalansága felújult. Felesége az ilyen baráti összejövetelek estéin nem szokta megvárni hazaérkezését, hanem idejében nyugodtan lefekszik. Kulcs volt nála, nem kellett a háziakat zavarni.

De ime, most a hálószobából világosság áradt. Mi történhetett? Rossz sejtélemmel nyitott be s ott látta feleségét kis fia ágya mellett vörösre sirt szemekkel.

— Mi történt, Mária? — kérdezte ijedt hangon.

— Hála Isten, semmi nagyobb baj, de történhetett volna. Pisti a házmester fiával rablót és csendőrt játszott s az nyíllal majdnem a szemébe lőtt. Megdagadt a szeme, más baj nincs, de egy centiméter választotta el attól, hogy félszemére vak legyen. Képzelheted, mit álltam ki! Csak a szerencsés véletlennek köszönhetünk mindent.

— Nem, drágám, — mondta ura —, nem a véletlennek, hanem a jó Istennek — s szeméből könny patkzott.

Meghallgatja-e Isten minden imádságunkat?

Krisztus Urunk ismételtén ígéretet tett arra, hogy az Atya minden imádságunkat meghallgatja. »Bizony, bizony, mondom nektek, amit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.« (Ján. 16. 23.) **Mindazt, amit imádságban hittel kértek, megnyeritek.**« (Máté 7, 7.)

Ha ez így van, akkor az ember valósággal mindenható és csak csodálni lehet, hogy mégis annyi baj és szenvedés van a földön. Viszont akkor hogyan van az, hogy lépten-nyomon találkozunk a keserű panaszszal: »Mennyit imádkoztunk érte, de bizony csak meghalt szegény gyermekem.« »Mennyit kértem az Istent egy icike-picike kis állásért, de bizony ma is munka és állás nélkül vagyok.«

Hogyan lehet hát ez? Nem áll-e ez a tapasztalati tény ellenmondásban a fentebbi ígéretekkel?

Nyilvánvalóan a megoldás a következő szavakban van: »Bármit kértek az **én nevemben**...«, »amit hittel kértek.«

Ki nem kér az Ur Jézus nevében, hittel?

1. Aki súlyos bűn állapotában van. Aki magát átadja a sátán hatalmába, aki jól érzi magát ebben a rab-ságban és esze ágában sincs onnan a bűnbánat szentsége által kiszabadulni, arra igazán nem lehet mondani, hogy az Ur Jézus nevében kért. Hiszen lehetetlen elképzelni is, hogy attól kérjünk valamit, akivel nem kívánunk kibékülni. Hogy az ilyen kéréseket az Uristen nem teljesíti, azon nincs mit csodálkozni.

2. »De én nem vagyok súlyos bűnben«, — mondja valaki. — **Ellenkezőleg, gyakran gyódom és áldozom. Kéréseimet azonban az Uristen mégsem teljesíti.**« Ennek két oka lehet. Az egyik, hogy sok ember olyasmit kér, ami lelke üdvösségére aligha válnék, sőt egyenesen veszedelmes és káros. Ide tartozik az anyagi kívánságok igen nagy része. Némelyik ember ugyanis csak addig ismer Istent, míg rászorul. Mihelyt jobban mennek dolgai, eszébe sem jut. Aztán sok ember valósággal bálványozást akar űzni. Nem nevezhetem másnak azt a vallásosságot, mely Istent örökösén és szüntelenül csak anyagiakért ostromolja. Kérhet-e az az Ur Jézus nevében, akinek eszébe sem jut soha, hogy lelke is van, hogy az üdvösségére is kellene valamit gondolnia. A kapzsiság bűne úgy is sok tüzet gyújt a fejedre és te még több pénzt, több vagyont kérsz? Nincs benned alázat, a hiúság és büszkeség mecskolja be minden lépésedet és még kitüntetésre, újabb dicsőségre vágyol? Csak nem gondolod, hogy az Istent büntársáddá teheted?

3. »De én jót kérek«, — mondja egy harmadik. — »**Apám megtéréseért imádkozom már évek óta.**« Sokszor úgy tesz az Uristen, mint az anya szokott tenni kis gyermekével. Kérését már az első szóra teljesíthetné, hiszen jó, de nem teljesíti, hanem azt akarja, hogy a gyermeke tanuljon meg szebben és több hittel, több alázattal kérni. Talán kis dolgot kértél eredetileg, de buzgó és kitartó imádságod e mellett még igen nagy kegyelmeket szerzett számodra. Az Uristen Monika imáját már az első alkalommal teljesíthette volna és megtérésre vezethette volna Ágostont, de kérdés, nem lett volna-e az Egyház szegényebb **Szent Ágostonnal?** És bizonyosan szegényebb lett volna **Szent Monikával**, hiszen az ő szentségének alapja és próbaköve éppen alázatos és kitartó imádsága lett.

4. »**En életszentségért imádkozom, erényekért és semmi, de semmi eredményét nem látom.**« Ez lehetetlen, azaz egy esetben lenetséges, ha az imádságod nem komoly. Trétabeszédet az Isten nem vehet komolyan. »**En nem tréfálok, én komolyan kérem.**« Nem is szavaiddal, hanem a tetteiddel cáfolsz magadra. Mit szólnál anhoz, hogy egy gyermek kenyeret kérne az atyjától és, mikor az fejeje nyújtja, akkor kiüti a kezéből? Ez csak nem komoly dolog? Pedig pontosan így tesz az, aki erényért, életszentségért imádkozik, de amikor annak gyakorlására alkalma nyílnék valami kis megpróbáltatásban, akkor azonnal kishitűen meghátrál. Vagy nem ilyen, önmegtagadásos, áldozatos erényre, életszentségre vágyakozol, hanem olyanra, amihez semmi erőfeszítés, semmi önmegtagadás nem szükséges és csak úgy egy-kettő fel akarsz állni az oltárra és a fejedbe nyomni valami hatalmas dicsfényt? Hát ez persze nem fog menni. Az erényre a szenvedésen, az örök dicsőséghez a Golgotán át vezet az út. Ezt még az Uristen sem tudta másképp megcsinálni. Ha tudta volna, akkor bizonyára saját egyszülött Fiát megkímélte volna tőle, mikor így imádkozott: »**Atyám, ha lehet, müljék el tőlem ez a keserű pohár!**«

5. És természetesen annak az imája sem teljesülhet, aki káromolva imádkozik. Ilyen is van? Sajnos! Mindenki így imádkozik, aki nem azt mondja: »**De mindazáltal ne az én, hanem a Te akaratod teljesedjék.**« — hanem azt: »**Mindazáltal ne a Te, hanem csakis az én akaratom teljesedjék.**« Vagyis káromolva imádkozik mindaz, aki előre nem tud belenyugodni abba, hogy az Uristen a saját végtelen bölcsességére és szeretetére hallgatva kérésünk ellen döntsön. Pedig de sokan vétkeznek ebben! Hányan térdelnek le — látszólag nagy buzgalommal — úgy az oltár elé, hogy álmukban sem tudják elképzelni, mintha kérésük nem teljesedhetné, sőt, ha nem teljesedik, egyenesen zúgolódnak Isten rendelése ellen. Ilyen lelkülettel nem lehet eredményesen imádkozni.

6. De az sem Krisztus nevében imádkozik, aki csak magának kér. Csak az a katolikus imádság, ahol a kérések nem az egyén érdekeit, hanem elsősorban az Egyházban élő Krisztust illetik. Az egyszámú imádság pogány és nem keresztény imádság. A pogány magáért, egyedül a maga érdekeire való tekintettel áldozott, imádkozott, de a mi áldozatunk áldozat volt az egész világért. A katolikus imádság mindig úgy kezdődik, mint a Miatyánk, többesszámban. Az egyszámú imádság olyan, mint az egyszárnyú madár: nem tud felemelkedni a föld színéről, nem tud Isten trónja elé emelkedni.

A jól végzett imádság valósággal kényszeríti Istent, hogy kérésünket teljesítse. (Nagy. sz. Gergely.) Ennek a kényszerítésnek Isten nem áll ellent, mert semmiben sem telik nagyobb öröme, mint mikor gyermekei hittel és bizalommal telve fordulnak Hozzá az Ő szeretetéért. Hogyan állana ellent az ilyen imádságnak, mikor ennek teljesülésénél Neki sincs forróbb óhaja? Imádkozunk hát így és tapasztalni fogjuk, hogy Isten mit sem fog tőlünk megtagadni, mert az ilyen imádság Szent Ágoston szerint »**az isteni jóság kincstárának kulcsa.**«

Kerkai József dr.
piarista.

A ferencesek

Írta: JUHÁSZ KÁLMÁN

Szeged-Alsóvárosban a török időben

(folytatás.)

Szegeden a keresztény községi szervezet, ha megnyírbálva is, de az egész hódoltság korszakában fennállott. A keresztény bíró állása sohasem volt betöltetlen. Mellette esküdt polgárokból alkotott tanács működött, melyben a misszionáriusok buzgólkodtak. Bűnügyekben, ingatlan-átruházási, hagyatéki, építkezési és közegészségi ügyekben, valamint mindazokban az esetekben, melyekben a Korán szabályait kellett alkalmazni, végre oly peres ügyekben, melyeknél az egyik fél mozlím volt, a kádi járt el. János pap, miután Mikó csanádi lakosnak a szegedi határban levő szőlőjét 5000 oszporáért megvette, a kádihoz fordult ügyének rendezése végett. Hasonlóképpen, miután Sárkány István egy birtokát a ferencesekre hagyta, hogy lelkiüdvéért szentmiséket tartsanak, utóbbiak a kádihoz fordultak, hogy birtokváltzási illeték („tapu“) lefizetése után az ingatlan birtokába léphessenek. Épp ily módon jutottak a ferencesek a Szatymaz és Vargatek közt fekvő rétség birtokába.

A 17. század közepén a ferencesek a Raguzából és környékéről Szegedre költözött számos szláv katolikus részére külön gyóntatóról és hitszónokról gondoskodtak, kik nemcsak a klostrom udvarában, hanem a szomszédos falvakban is hirdették az ígét. A főpapi teendők végzésére a misszionáriuspüspököt kérték fel. 1643 július 7-én Boncarpi Jakab, imeriai felszentelt püspök, a török hódoltsági területek apostoli helynöke szentelte fel helyreállított egyházukat. 1649 október 3-án Ibrisić Marián belgrádi püspök 138 hívőt részesített a bérmálás szentségében. Benlich Máté missziópüspöknek a Propagandához intézett ama kérvényére, hogy székhelyét a Dráva és a Száva között jelölhesse ki, Vidman bíboros ezt írta: „Tartózkodjék a szegedi klostromban“. Parochiájuk tehát méltán szerepel a belgrádi missziós-püspök joghatósága alatt álló egyházak lajstromában.

A hódoltságnak keresztényi reménykedések aranyhajnalától körülsugárzott végnapjaiban a feren-

cesek több ízben próbáját nyújtották csodálatos lelki erejüknek. A Budavára első ostromlásakor (1684) foglyul ejtett Fülöp András guardiánt, volt provinciálist egy török csapat kintpadra húzta, hogy a felszabadító seregek részére félretett élelem rejtekhelyét tőle megtudja, de ez a kegyetlen kínzások ellenére sem lett árulója a kereszténység ügyének. Ugyanekkorajt egy török határ csapat elfogta Závorn Domokos alamizsnaszedőtés minden ok és cél nélkül rettenetesen megkínnoztta. 1686 elején kémkedések ürügye alatt hasonló sorsban részesült Nagy János guardián két szerzetesatyával és három fráterrel. Pár napra rá, 1686 január 20-án Nagy Jánost Achmed pasa újra elfogatta és kintpadra húzatta. Miután Budaostroma alatt és később Heissler, Veterani és Mercy tábornokoknak nagy szolgálatot tett, a törökök harmadszor is börtönbe vetették, amelyből a szegedi katolikusok nagy pénzen kiszabadították. Szegednek 1686 október 23-án történt felszabadulása után a ferencesek ismét szabadon működhetvén, német őrsége számára német lelkeszt rendeltek, 1690-ben pedig a klostrom egy részét, az említett Nagy János házfőnök serkentésére újjáépítették, sőt valószínűleg meg is nagyobbitották, mert a karlócai békekötés évében, 1699-ben itt állították fel a szerzetesi papnevelőintézetet.

Zongor Zsigmond csanádi püspök.
ki 1644-ben a szegedi ferences házfőnököt
püspöki helynökké nevezte ki.

mégis abban nyilvánult meg, hogy főnökeik 1644-től kezdve állandóan a püspöki helynöki tiszteletet töltötték be.

Zongor Zsigmond csanádi püspök már kinevezése évében a szegedi ferencendi klostrom főnökét kinevezte egyházmegyéjébe püspöki helynöknek és felruházván őt főpásztori hatalommal, reábizta hívei lelki gondozását. A hívei körében élő szerzetesfőnök a reáruházott szűkebbkörű püspöki hatáskörben kétségkívül határozottabb, tisztább és igazibb képet nyert a hódoltság egyházi viszonyairól, mint aminőt az egyházmegyéjétől száműzött püspök szélesebb,

de nyugtalan perspektívája mutatott. Közvetlen közletről és több oldalról szemlélhette a hitéletnek nemcsak folyását, csobogását, elcsörgedezését és szörványos felbugyanását, hanem beláthatott medrének mélyére is. Saját szemével észlelhette kerületének sokszor hirtelen változó külső viszonyait. Mindennek halogatás nélkül végére járhatott. Lelke teljesen egybeforrhatott hívei lelki életével és e közösség a hódoltsági hívekben fenntartotta a hit, remény és a szeretet istenes erőit.

Zongor ez az intézkedése, hogy a szegedi ferencsházfőnököt nevezte ki helynökéül, a hódoltsági lelkipásztorkodás történetében Columbus tojásának szerepét játsza. Megmutatta a lelkipásztorkodás leghelyesebb módját és ezzel új korszakot nyitott meg annak történetében, mert a püspöki jurisdikciót utóda is a szegedi ferencesek főnökére ruházván, most már nemcsak a bosnyák franciskánus-misszionáriusok, hanem a salvatorianus tartományhoz tartozó ferencesek is résztvettek a szétszórtan tengődő hívek lelkipásztorkodásában.

Zongor megbízásából összeírták a püspöki birtokoknak vélt falvakat és pusztákat. A „Bona episcopatus Chanadiensis” („a csanádi püspökség javai”) címmel jelölt lajstrom valószínűleg 1644-ből való, bár valamivel későbbi évszámmal látták el. Készítőjét nem nevezi meg, de alig csalódunk, ha a szegedi ferencsrendi házfőnöknek tulajdonítjuk. A betűrendben felsorolt huszonnégy pusztát és hatvan lakott helység közt igen sok az olyan, mely sohasem volt püspöki birtok. Mivel kétségkívül ezeket a helységeket járták be a ferencsrendi szerzetesek, az összeírás, hibái ellenére is, igen tanulságos.

X. Ince pápa trónralépése után Zongor ezt írja a szegedi házfőnöknek: „Im a mostani szentséges papánk in initio ingressiois sui regiminis megajándékozta a Krisztus híveit és jubileumot bocsájtott minden diöcesisekre, az okért én is hivatalom szerint im megküldöttem, kérvén Atyaságodat, méltóztassék annyi fáradságot tenni (minthogy én nem tudom, kik vannak azon provinciámban), hanem kegyelmed minden rendeket, plébánusokat és egyéb renden való frátereket convocáljon és adja eléikbe, hogy alkalmaztassák magokat az ő Szentsége akaratjához és mihelen kezökhöz jön a jubileum, két hét alatt promulgálják az bullának continentiája szerint. Hogyha alkalmatossága leend kegyelmednek, írjon énnekem az oda való állapot felől, mely helyen és hány plébános lehet azon provinciámban, az neveket is írja meg, hogy annál inkább tehetségem szerint gondot viselhessek reájuk. Én is minden illendő dolgokban szolgálni akarok kegyelmednek. Nitriae 15. Martii (1645) Krisztusban jóakaró testvére, Zongor Zsigmond választott csanádi püspök.”

Az alsóvárosi klostrom levéltárában őrzött török útlevelek nemcsak azt mutatják, hogy a ferencesek gyakran keresték fel a püspököket, hanem arra is engednek következtetni, hogy már püspöki helynökké neveztetésük (1644) előtt összeköttetésben állottak velük. Mihály testvér 1638 augusztus 3-án három társával szándékozik útrakelni s „hogy az úton és a városokban a mozlimek fel ne tartóztassák őket, tőlünk útlevelet kértek. Mi tehát Mihály testvérnek és három útitársának ezt a pecsétetes temesszüköt (útlevelünket) adtuk, hogy szükség esetén felmutathassák” — jegyzik be a török hatóságok az útlevélibe. A következő évben a ferencsrendi házfőnök és két társa „saját ügyesbajos dolgaikban”

készülnek útra. „Hogy az útközben, a városokban és falvakban velük találkozó gházik (katonák) fel ne tartóztassák őket, pecsétetes útlevelet kértek. Ez tehát avégből adatott nekik, hogy a velük találkozó agák őket útközben ne gátolják és akadályozni ne engedjék”. Péter testvér „saját dolgai elintézése végett a felvidékre utazik. Hogy az állomásokon s útbaeső helyeken vele találkozó gháziktól és tisztviselőktől bántódása ne legyen, kértére jelen útlevelet adtuk neki.”

A szerzetesek ismétlen nyertek „útlevelet saját dolgaik elintézése végett Nagyszombat ellenséges városba, hogy jártukban-keltükben az utakon és a réveken velük találkozó mozlím katonáktól bántódásuk ne legyen”. Miféle más ügyes-bajos dolguk lehetett Nagyszombatban a szerzetesatyáknak, mint hogy a püspöknek jelentést tegyenek a hódoltsáiban sinylődő hívek helyzetéről?

Azonban útleveleik ellenére, tengernyi zaklatásnak voltak kitéve. A gházik és zaptik (rendőrök) lépten-nyomon megsarcolták őket. „Barátok vagytok, baksist adjatok!” kiáltással támadtak reájuk és fejenként tizenkét oszporát követeltek tőlük. A bajokat elkerülendő, nem rendi öltözetükben, hanem álruhában keltek útra. Azonban ha reájuk ismertek, még kegyetlenebbül bántak el velük. Végül is kénytelenek voltak közvetlenül a szultán pártfogásáért könyörögni. Az erre a temesvári és lippai ejaletben székelő kádikhoz intézett császári parancs hátlapjára ezt jegyezték fel: „Császári szultán Mehmet levele, hogy mindenütt békével járassunk, senkitől bántódásunk ne legyen”. Idővel a pasák és a bejek is átlátták, hogy a „ráják” zömének a hódoltság területén visszatartásával nemcsak ezeket óvják meg pusztulásuktól, hanem ezzel egyúttal a dologkerülő mozlímnek ügyesebb iparosokat és megbízhatóbb munkásokat szereztek, akiknek szorgalma nekik is hasznot hajtott. Nem háborgatták többé a misszionáriusokat, és miután a tiszai átkelés díját egész esztendőre előre lefizették, minden huza-vona nélkül kiállították részükre az útleveleket.

Az értelmetlenség mind általánosabb lesz, akár milyen kitűnőek is az elemi iskolák, középiskolák és egyetemek előadásai. Az iskolásgyermek és diákok elméje a nyilvános mulatságok együgyű programjai alapján fejlődik.

(Alexis Carrel: Az ismeretlen ember.)

Vegyünk

Irgalom-koszorút Szeretteink sirjára!

Kongreganista Urnök kötik. Minden jövedelem az inséges gyermeké. A koszorúk ismertetője fehér krep-szalag az irással:

lelked üdveért a szegényeknek.

Megrendelhetők a Szent József Akció helyiségében (Fogadalmi templom jobboldali tornya alatti) október 20-tól mindennap d. e. 10—1 és d. u. 4—7 órák között.

Szociális titkárok.

V. Imrédi Bélát sokan mint szociális miniszterelnököt emlegetik. Valóban el kell ismernünk, hogy két elődje és az ő kormányelnöksége alatt szociális téren több történt, mint az előző hosszú évtizedek alatt együttvéve. Különösen a nagykanizsai hatalmas beszéde gyakorolt mély hatást az egész nemzetre, mert abban olyan nagyvonalu szociális programot jelentett be, amely alapján átfornálná, a gyógyulás, sőt a nagyarányu megerősödés útjára vezetné az egész magyar életet.

A napokban olvastuk, hogy szociális tanácsadókat neveztek ki az egyes törvényhatóságok mellé — csupa közimert szaktekintélyt, — akiknek rendkívül fontos szerepéről nem is kell szót vesztegetni.

Mikor mindezekre és ehhez hasonló intézkedések elismerésére nem győzünk elég meleg szavakkal adózni, egy tetszetős rendelet mellett mégis meg kell állanunk egy pillanatra.

A közelmúltban hire járt, hogy egy belügyminiszteri rendelettel ezernél több szociális titkárt küldenek ki falukra a községi jegyzők mellé, s ezek nem is annyira a jegyzőknek, mint inkább a magyar falu népének lesznek megértő támogatói. Szociális titkárok a nép mellé!! Végre lesz valaki, aki kiszállva a falu népéhez, meghallgatja panaszait, közvetíti kívánságait, ellátja jó tanácsokkal az élet minden vonatkozásában, de különösen a helyes korszerű gazdálkodás és a terményértékesítés terén. Mert hogy eddig nem volt, aki ezt tette volna, — anélkül, hogy a falu intelligenciája ellen vádat emelnék, — egyszerűen megállapítjuk.

Mondom, így hevültünk, és hogy ezt a korszakalkotó újítást minden részletében élvezhessük, utána néztünk a rendelkezés végrehajtásának is. És ekkor ért bennünket a fatális csatlódás.

Meg kellett tudnunk, hogy itt egyszerűen szellemi inségmunkások adhoc elhelyezéséről van szó csupán, akiknek a nyolcvan pengős fizetés mellé adták vigasztalásul e megtisztelő címet. Jobbára jogvégtett állástalanok, de igen sok van köztük olyan is, akinek érettségi bizonyítványán még meg se száradt a tinta. Kerestük, hogy miféle előképzést — hacsak egy tanfolyam formájában is — nyújtottak ezeknek még mielőtt kibocsátották volna őket a falu népéhez, mit visznek a tarsolyukban, hogy valóban olyasmit tudjanak adni, amiből az árva falu gyógyulást nyerhet.

Meg kellett tudnunk, hogy a kinevezettek közül vajmi kevesen ismerik a falut egyáltalában, a küldetésükre való előképzés pedig teljesen hiányzik.

Miféle szempontok szerint tanulmányozzák ezek a falut, akiknek maguknak sem lehetnek e téren szempontjaik? Hogyan fognak ezek tanácsot adni, amikor a falu ismeretében s a magyar föld népének problé-

mái között maguk is tanácstalanok? Elismerjük ezeknek a fiataloknak jóindulatu lelkesedését, de a lelkesedés teljesen le fog lankadni, mikor tapasztalniok kell, hogy a falu lelkéhez elfelejtették a kulcsot magukkal hozni, és hogy a középiskolában és a jogi fakultáson tanultakból vajmi keveset tudnak felhasználni a falu egyszerű, de saját törvényei szerint élő népe között.

Előre látjuk, hogy az egész le fog egyszerűsödni: A jegyzők értelmes segéderőket — náluk magasabb képzettségű jogi doktorokat — kapnak, ezeknek a segéderőknek a gondolkodása pedig szükségszerűen oda fog fejlődni, hogy a nyolcvan pengőért eleget dolgoznak, ha principálisuk által kiadott irnoki és egyéb munkákat elvégezték, idejük, szellemi erejük legnagyobb részét pedig arra fordítják, hogy minél előbb képzettségüknek megfelelőbb, főképp végleges állást tudjanak maguknak kijárni.

Az új szociális tanácsadó szerv, melyre cikkem elején utaltam, minden valószínűség szerint ellátja majd utasításokkal a szociális titkárokat, sőt azt sem állítom, hogy az irányító központtól eddig is nem kaptak volna instrukciókat, de még akkor is fönnáll az a súlyos ellenvetés, hogy nincs meg a kellő hozzáértés, amely megadná az alapot az utasítások sikeres végrehajtására. Régi magyar közmondás már az, hogy aki valaminek nem mestere, hóhéra annak.

A főtebbiek közül most már két következtetést kell levonnunk. Először is nem célravezető sem a közönség megnyugtatása, sem a kinevezettek érdekében az egyszerű szellemi szükségmunka — akciót hangzatos címekkel felvirágozni, mert az igazság megismerése annál nagyobb csalódást okoz, és a kétségtelenül komoly tervekkel is bizalmatlanságot ébreszt; másodsor pedig, ha már — hála Istennek — felismerték a szociális titkárság szükségességét, akkor valósítsák azt meg olyan formában, hogy abból a falunak valóban haszna legyen.

A magyar falu várja, — szüksége is van rá, — hogy erős, biztos kezek vezessék a fejlődés útján, de süket marad mindazokkal szemben, akik olyan nyelven beszélnek hozzá, amelyen ő nem ért.

MÁRTON IMRE

Paplanok

legszebb kivitelben szolid árban készülnek
Dunnáját gyönyörű pehely paplanná alakítja.

Soós Lajosné

paradicsomi paplantüzeme, Szeged, Deák Ferenc utca
A színház mellett.

S Z A B A D A L M A Z O T T

D Ó C Z I - F O T E L Á G Y

országszerte elismerten jó, mert kényelmes és legtartósabb.

Aranyéremmel kitüntetve!

Kétszemélyes rekamie ágyak, fotelek Stíl- és modern párnázott bútorok.

Redőnyök, roletták, Nemzeti és gázzászlók készítése

vitéz Dóczy Imre

SZEGED, Híd-utca 1. sz.
(sarok) Telefon: 28-90.

† VÁRHELYI JÓZSEF

A csongrádsugárúti népiskola igazgatójának emléke soká élni fog emlékezetünkben. Bár beteges, de nemes szívet hordott keblében. Jó ember volt a szó legigazibb értelmében. Mások gondolatkörébe könnyen beilleszkedett, mások elgondolásait készséggel szolgálta. Ezen megértő, konciliáns vonása jellemének tette őt szeretetreméltóvá. Ezért irányult a bizalom többszörösen feléje: a szegedi tanítók járáskörének elnöke, csongrádvármegyei általános tanítóegyesület alelnöke. Hogy mennyire becsülték, a nagy részvét is megmutatta, mely temetésén megnyilvánult. A koszorúk özöne borította be sírját és a hét nem sablonos búcsúbeszéd bizonyítja, hogy a szegedi tanítóság egyik kiváló munkása távozott elvenni egy érdemekben gazdag élet jutalmát.

E lap hasábjain szép lelkének még egy vonására mutatunk rá: nagy tisztelője volt Jézus szentséges Szívének és értett hozzá, hogyan terjessze kultuszát a kicsinyek körében, kiket a Gondviselés reábizott. Iskoláját ünnepélyesen felajánlotta a szentséges Szívnek és e felajánlást minden évben ünnepélyes keretek között a tantestület, a gyermekek és szülők jelenlétében megújította. Fölemelő volt látni, amint kilép a tantestület sorából és a szépen feldíszített Jézus Szíve oltár számolyára térdel és a meggyőződés hangján szívvel-lélekkel mondja el a felajánló imát, melyben a tanulókat, a tanítókat és szülőket, az egész iskolát Jézus Szívének mindenható pártfogásába ajánlja. Valóságos élmény volt hallani ilyenkor megilletődött hangját, amely a szent Szív kultuszától telített léleknek volt fölemelő megnyilatkozása. Mintha még most is hangzanék ajkáról a sokszor megismételt szöveg: »... Légy utainkon Vezérünk, gyengeségünkben erősségünk, mert csak így működhetik iskolánk el nem múló eredménnyel a Te országod és édes magyar hazánk felvirágoztatására. Amen.« Jellemző, hogy a felajánló ima szövegét ő maga készítette, Krisztus-király képére nyomtatva és egyházi jóváhagyással ellátva terjesztette.

Mindez bizonyítja, mennyire áthatotta az elhunyt lelkét az isteni Szívnek Alacoque Szent Margit előtt adott ígérete: **»Senki azok közül el nem veszhet, ki a szentséges Szívnek szenteli magát.«**

Érthető, hogy igazgatósága idején a szívgárdák — az isteni Szív kultuszát terjesztő gyermek-egyesületek — különös virágzásnak indultak. Anyagiilag, erkölcsileg támogatta őket, ünnepélyeiken mindig megjelent és gyermekekhez, szülőkhöz buzdító beszédet mondott. Iskolájának remek hímező Jézuska-zászlót szerzett. A június 2-án a szívgárdák megrendezésében megvalósult kétezer gyermek Szent Jobb zarándoklatának Budára ő volt az egyik leglelkesebb támogatója, de a szervezés sikereinek már nem örülhetett, mert betegsége akkor már ágyba kényszerítette.

Iskolájának hitoktatója, **Kovács Lajos**, méltán domborította ki a szívgárdák és a Jézus Szíve kultusz körüli érdemeit a sírnál mondott beszédében.

Betegsége alatt többszörösen a szentségekhez járult, kiegyensúlyozott lelke nem félt a haláltól, megnyugodva készült rá s ez hosszas betegségében mégis hirtelen érkezett: egyik este a naponként szokásos béke-csókával búcsúzott övétől, azután a bensőséges léleknek csak pár szava még: legyetek jók... és megszünt szíve dobogni. Október 1-én hunyt el, néhány nappal elsőpéntek előtt, mintha a Gondviselés szeretettjei-

vel sejtetni akarta volna: a szent Szív ünnepére már a föld minden salakjától megtisztul és megnyílnak számára az égi magasságok.

Ezt mi bizvást remélhetjük, mert Alacoque szent Margit, a szent Szív ígéreteinek az Egyháztól is jóváhagyott letéteményese írja: **Édes lesz annak a halál, ki állandóan tisztelte annak Szívét, ki holtunk után bíránk lesz.**

Csongrádsugárúti kis szívgárdisták imádkozzatok, hogy a következő igazgató bácsiban ugyancsak ilyen kitűnő pártfogót nyerjete.

Dr. Alaker György S. J.

K O M Á R O M

E város felé tekint ma minden magyar a csonka határokon innen és túl. Minden remény teljesülését innen várjuk. Itt vannak azok, akiknek bölcseségétől, józan mérsékletétől, izzó hazaszeretetétől reméljük a mindenkit kielégítő megoldást. Az a hitünk, hogy ezek, akikre rábíztuk mindenünket, teljes mértékben meg is felelnek ezen küldetésünknek.

Mire való tehát akkor az a nagy idegesség, ami ma mindenkin urrá lett, de leginkább azokon, akiknek idestova húsz évig nem volt sietős semmi változás. Most azonban egyszerre türelmetlenekké váltak és minden higgadt megfontolt lépést halogatnak, gyáva-ságnak minősítenek. Már holnap készek lennének tűzbe küldeni persze másokat, meg nem gondolva azt, hogy milyen súlyos következményei lehetnének minden legkisebb meggondolatlanságnak. Pedig tudhatja a legkevésbé gondolkodó is, hogy minden lábra más cipő való. A német ügy kaptafájára nem lehet megoldani a mi ügyünket, de még úgy sem, mint a lengyeleket. Ha mi is 70 milliónyi volnánk, más lenne jelentőségünk és szavunk is, különösen, ha ilyen nagyfontosságú dolgokban egyek lennénk. Ha mi is csak oly kicsit kívánnánk vissza, mint a lengyelek, egy ültő helyben elintézhettük volna mi is.

Legjobban teszi a magyar közönség, ha az angol minta szerint cselekszik: bízzék az állam ügyeinek intézésével megbízott felelős vezetőiben és igyekezzék mindenki az ő fejük szerint mérlegelni az eseményeket, nem annyiképen, ahányan vagyunk. Legyünk egyek velük az ő munkájukban. Nekünk nincs beleszólási lehetőségünk a tárgyalásokba, se tanácsadási eshetőségünk, de van módunk közbenjárni a Világosság Atyjánál, hogy küldje el a tanácskozők lelkébe a Szent Lelket, hogy az világosítsa meg értelmüket, de legfőképpen adion mindkét félén tanácskozők lelkébe jó szándékot, hogy a béke és boldogság jövődjén dolgozzanak.

A Szent Tamás kongregáció elhatározta, hogy a tárgyalások folvama alatt minden nap este 7 órakor a Jézustársaság kápolnájában férfiak részére könyörgő áitatoságot rendez. Ehhez csatlakozzék minden hazáia ügyét szíven viselő szegedi katolikus férfiú! Férfi szíveket a könyörgéshez!

A lelketlen anyaggal foglalkozó tudományok öríási előnye az élő dolgok tudományával szemben a legnagyobb katasztrófák egyike, mely valaha az emberiséget érte.

(Alexis Carrel: Az ismeretlen ember.)

A szabadtéri játékokról

szólt a polgármester úr a közgyűlésen. Határozottan állást foglalt amellett, hogy a szabadtéri játékokat továbbra is fenn kell tartani és fejleszteni, mert a város kulturális presztízse ezt megkívánja. Eddig teljesen egyetértünk a polgármester úrral. A jövőre vonatkozólag irányelvű tartjuk azonban, hogy csakis szabadtérre való darabokat játsszanak és ne évről-évre való próbálgatásokkal költjük el a város szociális és a szabadtéri játékoknál is fontosabb kulturális szükségleteink, teszem fel elemi iskoláink modernizálásának költségeit.

A szabadtéri játékok bizottságába be kell venni azokat, akiknek feltétlen megvannak ebben a bizottsági ügykörben szükséges irodalmi, esztétikai, etikai műveltségük s akiknek megvan az önálló véleményt alkotó képességük és készségük. Szükséges még, hogy azoknak, akik az előadandó darabok kiválasztását végzik, feltétlenül meglegyen az erkölcsi emelkedettségük annak megítélésére, hogy mit lehet és szabad a templom előtt előadni.

A szabadtéri játékoknak végre rá kell futni arra a vágányra, amelyen **kijegesedjék** a speciálisan **szegedi szabadtéri játék**. Ennek két feltétele van: először is a már speciálisan szegedivé vált »Ember tragédiáján« kívül íratni kell egy a magyar nép lelkét kifejező darabot, amely ne legyen alkalmi tákolmány, hanem komoly írók versenyén pályadíjat nyert mű. — Dolgoztassék fel népies tárgyú látványos színmű, melynek előadási helye azonban nem a dómtér, hanem az újszegedi park nagy tere legyen. Ennek és esetleg ehhez hasonló népies előadások színjátsoi egy része kikerülhetne a város műkedvelőiből is. Pályázatot tűzzön ki a város egy szabadtéri zeneműre is, mely lehetőleg magyar zenei tárgyú legyen, előadói pedig kizárólag magyar keresztény művészek legyenek. **Szükségtelen idegen művészek és művésznők szerepeltetése**, mert azok nem vonzanak ide külföldi látogatót annyit, hogy az abba befektetett tőkét megtérítene. Külföldi, ha világhírű énekest akar hallani, elmegy annak szülőhazájába. Mi a magyar dalt és zenét szolgáljuk és annak magas tőkélyre emelésével vonzzuk ide a külföldet.

A szabadtéri játékok sikere érdekében, mint ahogy már eddig is több ízben tettük, most is a leghatározottabban ajánljuk, hogy a színpadot a templommal szemben állítsák fel és így a templomnak a színpadi díszletektől felszabadult gyönyörű bejárata csak méltóságtelebbe teszi az amúgy is impozáns keretet. Eddigi ellenvetéseinket sohasem a szabadtéri játékok

Az értelem majdnem haszontalan azok számára, akiknek semmi egyébük nincsen. A tisztán intellektuális ember tökéletlen emberi lény. Boldogtalan, mert nem tud belépni abba a világba, amelyet megérett.

(Alexis Carrel: Az ismeretlen ember.)

fenntartása ellen tettük, hanem azért, mert a bemutatott darabok és a felmutatott művészet nagyon sokszor nem voltak összhangban a templom és környékének méltóságával és szentségével.

Szeretnők, ha a szabadtéri játékok rendező bizottsága a fent kifejtett elvek alapján mielőbb elkezdené tanácskozásait és véglegesen kitűzné jövő évi programját és megindulhatna a nyugodt szervező munka.

v. dr.

Annak az embernek, aki az igazság szemlélésére vágyik, békét kell teremtenie önmagán belül.

(Alexis Carrel: Az ismeretlen ember.)

A túlbőséges táplálkozás és a túlzott sportolás akadálya az értelmi fejlődésnek.

(Alexis Carrel: Az ismeretlen ember.)

Vers a fiamhoz

Juhász Antalnak

Lackóm! ne vess... a napsugár
Mosolyodtól halovány lesz
S apád ingoványos lelke fényt futtató
Búzaöld.

Lackóm! ne vess! szemedből
Apád apja égi szeme símogat,
Kacajod: örömek öröme s mint
A harangvirág:
Mélységbe és magasságba cseng.

Lackóm! ne vess... ne vess!...
Ebben a bódult, megveszett világban
Apádnak Te vagy az enyhület,
Te vagy a béke, a varázsszó, az erő...
A minden vágyat leverő

Ne vess... kacajod tompítsa el
A harci zajt, a jajt,
A megáradt, véres folyók zuhogását,
A szenvedők átkát
És a magyar föld nyögését.

Ne vess, Lackóm, ne vess!... kacajod gyöngyözése
Enyhítse apád aszott szíve szomját,
S míg kis, izmos karoddal öleled nyakát:
Az ólom megolvad,
A mustárgáz elillan,
A kés kitompul
S a szenvedés megpihen.

MADÁCSY LÁSZLÓ

Férfikalapok, ingek, nyakkendő, harisnyák és mindenféle férfi és női divatcikk legolcsóbban

KNITTEL-nél

Kárász utca 5. szám. — Nemzeti takarékoság.

A pápa életét ajánlotta fel a békéért

Miközben millió és millió ember aggodalommal teljes feszültségben él a közelinek látszó háború és példátlanul álló öldöklés és pusztulás veszélye miatt. atyai szívünkben átérezzük fiaink aggodalmát és felszólítjuk a püspököket, papokat, szerzeteseket és a híveket, hogy velünk együtt bizalomteljesen és állhatatosan imádkozzanak a békének igazságosságában és szeretetben való fennmaradásáért. A hívők népe forduljon az ima fegyvertelen, de legyőzhetetlen hatalmához, hogy Isten, akinek a világ sorsa kezében van, tartsa fenn a világ vezetőiben az őszinte tárgyalások és tartós megegyezések békés eszközébe vetett hitet és hogy mindenkinek olyan gondolatokat és cselekvéseket sugalmazzon, amelyek a béke mellett ismételen elhangzott szavaknak megfelelően alkalmasak ennek a békének előmozdítására és a jognak, valamint az evangéliumi tanításnak biztos alapjára való helyezésére.

Kimondhatatlan hálával azok iránt, akik a katolikus világban imáikat a mi életünkért ajánlották fel, ezt az életet most teljes szívünkkel felajánljuk az Urnak a világ üdvösségéért és békéjéért, ezt az életet, amelyet az Úr, hála emez imádságoknak, megkímélt és megújított.

Vegye el tehát az élet és a halál ura — ha akarja — egy már amúgy is hosszú életnek felbecsülhetetlen ajándékát, avagy — ha úgy akarja — hosszabbítsa meg megszorodott szívű és fáradt munkásságának dolgos napjait. Annál is inkább bízunk ennek a felajánlásnak elfogadásában, mert ez éppen Szent Vencelnek, a szelidlelkű, de mégis hősiés vértanúnak emléknapján történik. És bizodalmunk annál is nagyobb, mert a Rózsafüzér imádságos ünnepe és a Rózsafüzér hava következik, amikor is az egész katolikus világ — mint mi azt ajánljuk, — mégnagyobb áhítattal vehet részt abban a fohászkodásban, amely már annyi alkalommal kieszközölte a Szűzanya jótékony közbelépését a megpróbáltatásoktól gyötört emberiség sorsáért.

Attól a bizalomtól áthatva, amellyel ez a megemlékezés eltölt, adjuk az egész nagy katolikus családra és az egész emberiségre atyai áldásunkat.

Azokban, akiknek eddigi élete nem biztat nagy dolgok véghezvitelére, miért buzdul fel a jó lélek és cselekednek nemcsak Istennek tetsző, hanem Isten szándéka szerint való dolgot, mutatják a közelmúltban lefolyt események. Isten igen sokszor azokkal téteti meg a nagy dolgokat, akiket egészen más gondolatok, érzések fűtenek, mint a világ békéjének alapja: a szeretet.

Miként Mónika, szt. Ágoston anyja évek során sirt és imádkozott magányában, hogy az Úr világossítsa meg Ágoston fia lelkét s az találja meg az utat az Üdvözítőhöz s a hosszas imádság meghalgtatott, a szent Lélek betöltötte a tévelygő lelket s az Egyház tündöklő csillaga lett. Minden nehéz időknek meg vannak a félrevonultan sírói és imádkozói. Hol családokban, hol nemzetekben, hol zárdák komor falain belül. A világ kívülről csak a nagy tülekedést, nyomorúságot, bajt, majd utána az enyhülést látja. A világháború óta az Egyház minden pápája úgy maga, mint az egész pap-ság és keresztény hívő sereg imádkozott a békéért. A szentlélek ontotta az okosság, igazságosság, erősség és mérséklet sarkalatos erényeknek kegyelmét. Kiben mennyi fogamzott meg s mennyire használta fel, akinek adatott és hol, annyira javult helyezték.

Szentséges Atyánk, XI. Pius pápa nemcsak imádságával járult ahhoz, hogy kiesdette a legválságosabb idők dönteni és cselekedni hivatottak lelkébe a béke munkájához szükséges okosságot, igazságosságot, mérsékletet s az emberi gyöngeségek legyőzéséhez szüksé-

ges erősséget, hanem ennek a munkának sikeréért felajánlotta életét is. Milyen magasztos, főséges hozzájárulás ez a béke nagy művéhez. Ilyenre csak az Isten közelségében élő ember tudja magát elhatározni.

A béke műve a mi részünkre még nincs befejezve. Most van csak szükség arra, hogy az Isten kegyelme szálljon a magyar nemzet vezetőire, minden tagjára, hogy mi semmiben sem ragadtassuk el magunkat a magyar ügy intézésében, mert hevesvérű meggondolatlanlansággal többet rontunk, mint építünk, ha a felelős, hivatalos tárgyalók munkáját gáncsoljuk. Az okosság vezesse cselekedeteinket, melynek szeretetből fakadó legszébb virága az lenne, ha a visszacsatolandó területek kirabolt, megkínzott lakossága részére gabonáról, gyermekük részére ruháról gondoskodránk a mi szegényeink mellett. A zigazságosság hassa át lelkünket s ne átkozzuk, káromoljuk a szegény félvezetetteket, hanem mihelyt alkalom lesz, győzzük meg őket a régi szentistváni katolikus magyar testvériességről. Az erősség erénye acélozza akaratunkat, hogy ha visszatérnek a régi határok s az eddig elcsatolt testvéreink, az új Magyarországot a katolikus hit erényeinek a magyar életbe átültetésével alapozzuk meg. Addig is kövessük püspökeink utasításait és naponként imádkozunk Hazánk sorsának jobbrafordulásáért. Elöttünk a Szent Atya példája. Kövessük.

V.

Ki volna olyan áldozatkész, hogy egyesületi célra egy pianinót adományozna? Kiadóhivatallunk felvilágosítással készséggel szolgál.

Két nagy halott a katolikus fronton

Széchenyi György gróf. A katolikus férfi mintaképe, hogyan kell az életbe átültetni az evangélium tanítását. Mint adminisztrátor, mint politikus, mint földbirtokos egyformán kifogástalan példakép. Mint adminisztrátor nem aktagyáros, hanem mindig a dolgok lényegét látja s a sablonhoz szokott hivatalnokait az élet munkásaivá neveli. Meglátni mindenki baját s a bajbaütöttakat szolgálni. Mint politikus nagy ősenek nyomdokán halad: a szeplőtlen tiszta hazaszeretet szolgálatában. Mint földbirtokos, az első, ki a Quadragesimo anno alapján rendezte a munkáskérdést.

Középiskoláit a jezsuiták kolozsvári gimnáziumában végzi el. Itt volt nevelője P. Bíró, aki a nagyjövőjú főúri ifjúba belecsepegteti annak gondolatát, hogy a magyar is alkal-

Ketting Lajos

nagy divatáru üzlete

SZEGED, Tisza Lajos körút

(Püspök bazár)

Ujjonnan, modernül kibővített helyiségeiben:

Női- és férfiszövet- és selyemkülönlegességekből s minden egyéb ruházatkodási anyagból űrási választék!

Szeged és a Délvidék legnagyobb textilláru-raktára.

„Nemzeti Takarékoság” kiszolgáló tagja. — Telefon 26-87.

mas a kereskedői pályára. Ő hívja fel figyelmét a speciális problémákra még XIII. Leó nyomán. Később, mint örálló férfit is sok szociális újításra inspirál. A kalocsai öreg diák sokszor visszatér a lelkigyakorlatokra, amelyeket a nagyobb diákokkal végez s sokszor újítja meg kongreganista fogadalmát. A Jézus Szíve Népleányai speciális munkájának nagy megértője. Letelepíti őket Monokon, hol a nagyobb kastélyt adja iskolának, ő a kis kastélyban lakik, úgyszintén Káloz-on, Fehér vármegyében. Itt a népleányok részére orvosi rendelőt rendez be s ott orvosi praxist is folytatnak a szegény nép között.

A tiszta katolikus gondolat terjesztésére megalapítja és fenntartja a **Korunk Szavát**, melyben nemcsak ő maga, hanem a tőle kiválogatott nagyszerű belföldi és külföldi írógárda szórja a meg nem alkuvás, a tökéletes tisztáulátás, a tenni akarás magvát.

Kidőlt a szünet nélküli önfeláldozó munkából. Magvető volt, az ittmaradtak ápolják a kikelő csirákat s ápolják az ő gondolatait, eszméit, hogy megérjenek azok gyümölcsei.

P. Bíró Xav. Ferenc. Mint serdülő ifjak már mint öszülő hajú, hajlott hátú, törődött testű emberre tekintettünk föl. Harminc éven át, mindig azzal a csodálattal néztünk reá, mint az első esztendő végén, hogy még mindig bírja és pedig milyen fürgén, szakadatlanul. E mellett még hányféle változatban, mint az ifjúság nevelője, mint a férfiak irányítója, mint lelkipásztor, mint közigazdász, mint nemzetgazdász, mint szervező s mint aszkéta szerzetes. Mindenekfölött azonban csodáltuk benne a magyart, akinek magyarsága az Egyháza kerestül katolicitásából eredezett.

Az utóbbi években az összetört, gyöngye testből fényesen kitért az erős lélek, mely mindent meglátott s legrövidebb idő alatt cikkel, könyvvel adta meg a helyes útmutatást. Elment közülünk. De csak a teste, mert alkotó lelke itt maradt közöttünk, él és dolgozik az ő Jézus Szíve Népleányaiában. Az ő társaságuk alapszabályaiban rakta le az ő szegény népet szerető gondolatait s azokra bízta megvalósításait. Eddigi munkáik biztatnak, hogy híven betöltik nagy alapítójuk szándékát és nagy gyógyító ír lesz sokoldalú munkásságuk a szegény nép sebei számára.

A Jézus Szent Szíve tiszteletének az újabb időben nagyobb terjesztője nem volt nála nemcsak szóban, írásban, de a Jézus Szíve Népleányain keresztül cselekedetekben sem. Tudjuk, hogy a Szentséges Szív hú szolgáját magához emelte.

Racionalizálták a vallást. Elpusztították ennek misztikus alapjait. De nem sikerül magukhoz vonzani a modern embert.

(Alexis Carrel: Az ismeretlen ember.)

Az óra bizalmi cikk!

Ne vásároljon olcsó, hitvány selejtes portékát.

Óra, ékszer vásárlásnál javításnál
forduljon bizalommal

TÓTH máv. órás-ékszerészhez

Eladás előleg nélkül A. B. C. és Nemzeti Tankönyvtár könyvekre. „Alpino”, „Eterna” „Tavannes” stb. egyedárúsítás **Doxa Omega Tellus, JWC** stb. órák nagy rakta-ra. Elismerten jó óra- és ékszerjavítás. Történet, ezüst, zálogjegy beváltás.

A Nagyméltóságú Régenburgi Püspök Úr pásztorlevele. *)

Egyházmegyéim Szeretett Gyermekei!

Hát kitiltották szerzetesnővéreinket a népiskolákból, melyekben sok évtizeden, csaknem egy egész századon át áldásosan és teljes odaadással működtek. Ezzel elvesztették gyermekeink kiváló tanító és nevelőnőiket. Mindenkinek és mindenkor az volt a meggyőződése, hogy nővéreink egészen hivatásuknak, s a reájuk bízott gyermekeknek éltek, és hogy ők igazán anyai szeretettel és lankadást nem ismerő gondoskodással dolgoztak gyermekeinkért. Példásan képezték ifjuságunk szellemét és előkészítették őket az élethivatásra, a nép és a haza szolgálatára. És e példás tanítónőinknek ezuttal el kell hagyniok az iskolát, nem azért mintha bebizonyosodott volna az ifjuság nevelésére való alkalmatlanságuk, sem azért mintha kevesebb sikerrel dolgoztak volna mint a világi tanerők, hanem egyedül azért, mert ők szerzetesnővérek. Sorsuk épp oly keserves mint meg nem érdemelt, és épp ezért mindenütt őszinte részvétre talál.

Egyházmegyéim kedves Gyermekei!

Nem engedhetjük azonban meg, hogy a kedves nővérek bucsút vegyenek iskoláiktól anélkül, hogy nagy nyilvánosság előtt szívből köszönetet ne mondjunk mindazon jóért, mit ők kötelességű szeretettel és fáradsággal teljes munkájukkal nyújtottak. Csak a munkát és kötelességet ismerték. Egvedül csak Istennek és a reájuk bízott gyermekeknek éltek. Isten jutalmazza meg őket ezért. Mi pedig úgy mondjunk most köszönetet a kedves nővéreknek, mint a jó gyermek a nyomorba, szükségbe jutott szüleinek és nevelőinek. Kedves Híveim! Ti nagyon is tudjátok mit jelent az, hogy több száz nővér máról-holnapra meg lett fosztva állásától, kenyerétől. Most pedig nem tudják, hogy hol találnak majd munkát és szállást. Megértitek hogy mit jelent ez főleg azon nővérek számára, kik az ifjuság nevelésében érték el a tisztaság ősz korát és áldozták fel minden életerejüket. Van e valami keservesebb mint munka és kenyér nélküli öregkor!? Ezért legmelegebben ajánlom a kedves nővéreket szerető és hálás gondjaitokba.

Tisztelendő Nővérek! Főpásztorotok lelkében megindulva, nyilvánosan köszönetet mond nektek hősi példátokért, hitelekhez, hivatástokhoz valamint kötelességeitekhez való hűségtekért. Oly példát adtok a katolikus népnek, mely mindenkor világít előtte és teljes készséggel követni fogja, amikor a hitellenes harc egyre komolyabb lesz. Mindnyájan mélyen szívünkbe vessük a Titkos jelenések könyvének szavait: „Légy hű mindhaldig és neked adom az élet korondját!”.

Áldjon meg titeket a mindenható Isten: az Atya, a Fiu és Szentlélek.

Régenburg, 1938. júli. 10.

† MIHÁLY
Régenburgi püspök.

*) A Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanővérek sorsát sejteti meg e pásztorlevél, melyben a Főpásztor híveinek szerető gondoskodásába ajánlja a: iskolákból kiltott nővéreket.

A bajor püspöki kar szeptemberi közös pásztorlevele szerint másfél év alatt több mint 12 0 szerzetes tanerőt akadávtoltak nevelői és tanügyi működésében azért, mert a mai állam világnézetű igényeinek fogadalmak miatt nem felelhetnek meg. Csupán Bajorországban több mint 16000 gyermek hiába szomjuhozza a krisztusi tanítást.

Lelked üdvéért a szegényeknek.

E felírással fehér kreppszalagon jelennek meg október utolsó hetében városunk piacán az irgalomkoszorúk. Kongreganista úrnők szorgalmas ujjai kötik-fűzik egy egész hónapban át a **Szent József Akció** helyiségeiben a fogadalmi templom jobb oldali tornya alatt.

A belvárosi Egyházközség autonóm karitászszerve a **Szent József Akció** s ennek egyik igen kedves munkaprogramja az október havi koszorúkötés. Alkalmas zöldet (fenyőt, bukszust, borostyánt meg tuját, stb.) a városi kertészet ajándékozza, a preparált leveleket pedig Pestről rendelik. (Ez az akció egyetlen kiadása a koszorú kötésénél.)

Főlemelő látvány a koszorúkat fonó úrnők munkája: az asztalok tele feldolgozásra váró levelekkel, gallyakkal, tobozokkal, virágokkal, stb. hajlékony drótszalakkal, itt-ott már félig, vagy egészen kész koszorúk. A hölgyek áldozatos munkakészsége, a szigorú munkabeosztás megkönnyíti és sikeressé teszi a munkát és megédesíti a tudat: itt minden mozdulat érdemszerző. Szeretteink lelki üdvére s az inséges magyar gyermek könnyeinek felszárítására történik itt minden.

Közben kedélyes társalgás, majd ének, hetenként egyszer a kongregációs ájtatosságot itt is, munkaközben végzik, a rózsafüzért is elimádkozzák, mialatt serényen dolgoznak a finom női ujjak. Már kedves nővérek is megajánlották szíves szolgálataikat. Az újszegedi kalocsai nővérektől a Tiszt. Főnöknő Ilma nővérrel már a múlt esztendőben is serényen eljár. Más munkások is örömmel fogadott vendégek.

Látogató vendégeket is igen hálásan fogad az akció. Érdeklődésük csupa elismerés, munkára serkentés s a legjobb propaganda az irgalomkoszorúk számára.

Dr. **Glattfelder Gyula** megyéspüspök úr öccselenciája, **Sopsich János** prépost úr kíséretében évenként kitüntetési magas látogatásával a munkában serénykedő hölgyeket és hat-nyolc koszorút rendel.

Az elmúlt évben közel 500 koszorú készült és kevesnek bizonyult.

Az irgalomkoszorúk népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy már több éve nagyobb volt a kereslet, mint a kínálat. Még vidékre is óhajtják a koszorúkat, postán is küldik őket, Dunántúlra is rendeltek.

Aki ilyen koszorút vásárol, jót tesz a szegényekkel, főleg a sokgyermekes családokkal és a szívgyárdistákkal, mert minden fillért ezek javára fordítanak.

Kurucsev Sándor

Divatáruháza Szeged, Széchenyi-tér 14. szám.

Dúsan felszerelt raktár mindennemű divatujdonosságban. Bel- és külföldi női és férfi szövetek állandó nagy raktára. Divatselymek a legnagyobb választékban. Garnitúrák, szőnyegek, függönyök és paplanok rendkívül szép kivitelben. Figyelmes kiszolgálás!

Szigoruan szabott árak!

Nemzeti Takarékoság kiszolgáló tagja.

Jót tesz az elhunyt lelkekkel, mert szent és üdvösséges az elhunytakért jócselekedeteket felajánlani. Az irgalomkoszorúk vásárlása pedig magában érdemszerző cselekedet, az irgalom alamizsnája, mely szeretteink sorsán enyhít a túlvilágon. Azért nagy gondolatot hirdet az irgalomkoszorúk kreppszalagján a felírás: **Lelked üdvéért a szegényeknek.**

Hálából a Gondviselés iránt, hogy kikerültük a háború fenyegető borzalmait s hogy kiérdemljük hazánk sorsának jobbrafordulását, bizalommal kéri a Szent József Akció Vezetősége a **Kat. Alföld** szíves olvasóit, vásároljanak irgalomkoszorút halottak napjára.

A koszorúk művészi kivitele a legkényesebb ízlést is kielégíti.

Hogy minden igényt sikerüljön kielégíteni, kérjük az előzetes megrendeléseket a Szent József Akció helyiségeiben. (Fogadalmi templom jobb oldali tornya alatt.) Rendelési idő október 20. után minden nap délelőtt 10—1 és délután 4—7 órák között.

Irodalom

Utunk, a lelkiélet havi folyóirata. Annak nyomában jár, Aki magáról hirdette: Én vagyok az út, az igazság és az élet! Az Egyház hirdette kipróbált lelkiség anyagát a mai embernek mutatja, mert az így neki is jó, tetsző. Milyen szívesen olvasnák mások is, ha valaki rájuk fordítaná a figyelmet! Bemutatjuk tehát e folyóirat szeptemberi számának cikkeit. Bizonyára akad egy közöttük, ami megkapja lelkünket. Vegyék és olvassák, nagy lelki haszon lesz következménye. A tartalomról: Dr. Czapi Gy.: Akit gyászolunk... † P. Bíró Xav. Ferenc S. J. irataiból: »Hasonló akarok lenni Hozzá!« — Dr. Czapi Gy.: A sokoldalú szent. — Pintér József: Felmagasztalt kereszthordozás. — Schnattner Szegefried O. S. B.: A szűznek neve Mária... Wimmer M. Anzelm O. S. M.: A királynő misztériuma. — Petruch Antal S. J.: Nyugtalan a mi szívünk. — Dr. Schmiedt Béla: Hazamegyek, miként... — Müller Lajos S. J.: A szentek mint emberek. — Endrődy László S. J.: Szent komolyság. — Róth Antal S. J.: A víg kedély. — Dr. Zoltán István: Kikért szabad a szentmisét bemutatni?

A **Korunk Szava** legújabb rendkívül tartalmas számában Szekfű Gyula tollából mély tanulmányt közöl Szent István igazi jelentőségéről. Katona Jenő, a lap felelős szerkesztője Imrédyról rajzol portrét a politikai pszichológia legfinomabb eszközeivel. Szabó Zoltán eszméletű cikke a Kortársokról, Meszlényi Antal történeti tanulmánya a magyar Pálosrend multiáról, Udvargy Gyöngyvér elevenen megrajzolt képe Márton Áronról, Erdély apostoli adminisztrátoráról, méltón gazdagítják a **Korunk Szava** új számát. Ki kell emelnünk még Horváth Bélának ragyogó versét, melyet gr. Széchenyi György emlékének ajánlott. Kállai Ernő Művészetünk magyarságáról írt eredeti szempontok szerint esszé. Ortutay Gyula a Cifra nyomorúságról mondja el a falukutatók véleményét. Dsida Elemér romániai tapasztalatairól számol be. Az »Idő sodra« rovat a háború veszedelméről, farizeus nevelőkről, a lengyel-magyar sorsközösségről, a francia katolikusok békeszerzetéről, Ernst Sándor közéleti jubileumáról, Széchenyi György gróf halálának lengyel sajtó-visszhangjáról, Seipel keresztény pacifizmusáról ír.

Milyen gyümölcsfajtákat ültessünk? Erről ír a »Növényvédelem és Kertészet« most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még az almamoly elleni védekezés új irányáról, a folyékony trágya alkalmazásáról, a téli gyümölcs szüretelésé-

ről, a gyümölcsfák különböző ültetési módjáról, az új rózsafajtákról, a gyümölcs telepítés különböző szempontjairól, a gyümölcsfák törzsbetegségeiről, az egres és ribizke őszi gondozásáról, stb. A dúsan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a »Növényvédelem« kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Hírek

Mária ünnepe a ligetkápornában. Főlemelő ünnepségek napja volt szeptember 12. a lourdesi ligetkápornában. Városunk szerzetes nővérei jöttek össze a kora reggeli órában, hogy gratuláljanak az égi Anyának. P. Polónyi Ferenc S. J. mondotta a szent misét és tartott névnap elmélkedést. Felejtetetlenül szép látvány volt, amint több mint 80 kedves nővér a különböző rendek sajátos öltözetében égő gyertyával a kézben — megújította felajánlását a Szeplőtelen szolgálatában.

Városunk kedves nővéreinek ez együttes névnap hódolata eszményi szépségekkel teljes, annyira vonzó és másokat megragadó, hogy ennek folytatása minden évben kívánatos. A gyönyörű példa már aznap nem maradt hatás nélkül. Este 1500-nál többen jöttek össze a ligetkápornában, hogy szentégi áldás és szent beszéd keretében Ugi Géza plébánossal együtt hódoljanak Szeged Nagyasszonya névünnepe.

A hófehér márványszobor az est művészi megvilágításában szinte tulvilági jelenség. Sugározza magából az imádságos lelkületet. A barlangoltár környékén lobogó votivgyertyák százaival az összkép főlemelő. Egy tisztább, nemesebb világban érzi magát az ember, lelkiesednek a lélek gondjai s megvigasztalódva távozik innét mindenki.

Ezért fog az ujszegedi lourdesi kápolna zárán-dokhelyé kialakulni, Mária nevenapja lesz a bucsuja... és ha ez megvalósul, soha ne feledjük: kedves nővéreinknek köszönjük a névnap együttes gratuláció eszméjét s annak megvalósulását.

Kongreganista esküvő. Istenházában minden esküvő szép, a szentség krisztusi fénye sugározza be a jegyeseket, de a kongreganistákat még az Immakulata fénye is körülragyogja. Városunkban mindjobban terjed a szép szokás, hogy a kongregációs jelvényel a keblükön indulnak az esküvői oltárhoz a kongreganisták. Valóban, a menyegzős ruhának ritka ékessége az Immakulata érme, melyet a hajadonkor és ifjúkor viharzásaiban hűséggel őriztek a jegyesek. Mária névünnepe, szeptember 12.-én **Günthner Józsa és Hubai János** tanügyi segédtitkár tartották kongreganista esküvőjüket a fogadalmi templomban, **Kiss István** prézes vezette a szertartást és mondott esküvői beszédet. — Isteni Kisedével a Szeplőtelen áldása rajtuk!

Ismét megnyílik a jeruzsálemi Szentsir templom. Jeruzsálemi jelentések szerint a megrongálódott Szentsir templom néhány hónap múlva ismét a hívek rendelkezésére fog állni.

Missziós eredmények Kinában. A Sanghaji apostoli vikárius Zi-kawei Katedrálisában 23 diákonust szentelt pappá. Ez olyan eredmény, amelyet

30 év óta alig lehet felmutatni. Az ujmisések közül három a kínai világi papsághoz, hús pedig a jézustársasághoz tartozik. Ez az öröndetes tény igen kedvező fényt vet a kínai missziók eddigi és további munkájára. Nemsokkal ezelőtt pedig a tatungfui szeminárium 11 diákonusát szentelték pappá. Ez a szeminárium fennállása óta már 114 papot nevelt és adott a missziók számára.

Két magyar ferences indult a kínai misszióba. A kapisztráni Szent Jánosról nevezett magyar ferences rend tartománya a kínai misszióba induló két tagját, P. Vella Rezsőt és P. Thun Albint okt. 9-én búcsúztatták rendtársaik és híveik bensőséges ünnepség keretében a budai ferences plébánia-templomban. A templomiszertartást ez alkalomból P. Uzdóczy-Zadravecz István püspök végezte.

Mária-Kápolna Észak-Amerika legészakibb településén. Nemrégiben készült el Nuivakban, Észak-Amerika legészakibb lakott területén egy kis Mária-Kápolna, amelyet a híres „gleccser-páter“ Hubbard S. J. épített, néhány kísérőjének segítségével.

Gondos, takarékos háziasszony sifonokat, vásznakat, asztalneműeket, ingkalméket csakis a

Vőfélyboltban

Klauzál-tér 9.

szerzi be. — Menyasszonykelengyét, férfifehéreneműeket, csecsemőfehéreneműeket hozott anyagból is nagyon olcsón készítettünk. 6—12 havi hitel. ABC-re.

Ismered a

L É L E K S Z A V Á T ?

Évi előfizetése 2'20 P.

Jövedelme az építendő Szentlélek templomé.

Kérj mutatványszámot:

Budapest, Thököly-út 69.

GLÖCKNER J. és FIA

az Alföld első vegytisztító, ruhafestő és ágytoll győzisztító ipartelepe

S Z E G E D

Iskola-utca 27-29, Dóm-tér

Fest, tisztít minden ruhaneműt, függönyt, paplant, szőnyeget és gallért.

Alapítva 1885.

Telefon: 12-69.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, temetéseket jutánosan vállalok a mai nehéz viszonyoknak megfelelően, a m. államvasutiak Takaré- és Segélyszövetkezete, valamint a Frontarc s, Turul és Baross Szövetség tagjainak 10 százalékos engedmény, a „Nemzeti Takarékszövetkezet” könyvbevásárlási helye. Sirkoszoruk legolcsóbban kaphatók.

Szíves pártfogást kér:

Csabay Dániel temetkezési vállalkozó
SZEDED, Takaréktár-utca 2. szám. Telefon 22-88.

Lakás: Halász u. 11. sz. — Telefon: 30-75.

Ha kitűnő keresztény
ujtságot akar olvasni,
fizessen elő a

Nemzeti Ujságra

Ifj. Klamár Ferenc

műasztalos

S Z E G E D

Kecskeméti-utca 15/b. szám

Modern butorok

készítése

**Régi butorok alakítása
és butorfényezés.**

Kedvező fizetési feltételek
mellett.

Különleges író és írógépasztalokat, iratszekrényeket, kartotékdozozokat és szekrényeket, irodai és iskolai szereket, versenyen kívüli minőségben és árban gyárt

WIRTH és RENGEY

**írógép és irodaberendező
vállalat asztalosárugyára**
Speciális töltőtoll üzlet és javító műhely

Minden este 6 óra után kaphatja Szegeden 6 fillérért a

budapesti UJ NEMZEDÉK
keresztény riportlapot.

DUGÁSZ

FEST, TISZTÍT

Üzlet: Károlyi-u. 3. Üzem: Tápéi-u. 7/b

KATOLIKUSOK

**vásárlásnál, rendelésnél pártoljatok
az itt felsorolt szegedi cégeket, itt kap-
játok a legjobbat és legolcsóbbat!**

Butorcsarnok: Asztalosmesterek Butorcsarnoka
Szendrényi Géza és Tsa. Dugonics-tér 11. sz.

Fehérneműek és vászonkereskedés Csonka család vő-
félyboltja Klauzál-tér 9.

Cipész: Kocsárdi (Kleinessel) Ferenc, Gr. Apponyi u. 18.

Írógép: Wirth és Rengey, Széchenyi-tér 5.

Kézimunka: Fáy Margit, Tiszal-körut 57.

Órás, ékszerész: Csury Ferenc, Kárász-u. 16.

Ruhaárúhá: Szécsi Ferenc, Csekonics-u. 4

Vasárú: Farkas Imre vaskereskedés Szeged, Valéria-tér 13.

Diáksaphák

az összes iskolák részére

magyaros

zsínorzású

diákruhák

készen és méret után

ruházat zsínorzatok

Cserkészfelszerelések

RIERNÉL

Szeged, Klauzál-tér 5.

Országos ipari kiállítás: 9 aranyéremmel kitüntetve.
Magyarország ezüstkoszorus mestere

CSURY FERENC

ÓRA-, ÉKSZER SZAKÜZLETE

Kész toronvórák Szeged A Fogadalmi temp-
állandóan raktáron. Alapítva 1911-ben zenélő óramű
tervezője és készítője

Üzlet: Kárász-ut. a 16. sz. Telefon: Automata 28-69

KOCSIS

fűszer- csemege üzletében
a jó árú legjavát kapja,

Takaréktár-utca.

Kávépörkölés naponta reggel 7-9 óráig.

F. szerk. v. Márlaföldi Márton dr. F. kiadó + Zehntbauer János.

Szegedi Uj Nemzedék Lapv. rt. F. üzemv. Arady Lajos.